

OBRAZLOŽENJE

Prijedloga odluke o grobljima

I. PRAVNI TEMELJ ZA DONOŠENJE ODLUKE

Pravni temelj za donošenje Odluke o grobljima je članak 18. Zakona o grobljima (Narodne novine 19/98, 50/12 i 89/17) prema kojem je predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi propise o mjerilima i načinu dodjeljivanja i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, vremenskim razmacima ukopa u popunjena grobna mjesta te o načinu ukopa nepoznatih osoba, održavanju groblja i uklanjanju otpada, uvjetima upravljanja grobljem od strane pravne osobe koja upravlja grobljem i uvjetima i mjerilima za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje te članak 41. stavak 2. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21 i 11/21- pročišćeni tekst i 16/22) koji propisuje da Gradska skupština Grada Zagreba donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba.

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI I SVRHA KOJA SE ŽELI POSTIĆI UREĐIVANJEM ODNOSA NA PREDLOŽENI NAČIN

Prema odredbama Zakona o grobljima, groblja su komunalni objekti u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba na čijem području se nalaze. Grobljem upravlja pravna osoba ili drugi subjekt osnovan prema uvjetima i na način propisan posebnim propisom. Upravljanje grobljem razumijeva dodjelu grobnih mjesta, uređenje, održavanje i rekonstrukciju groblja (promjena površine, razmještaj putova i slično) na način koji odgovara tehničkim i sanitarnim uvjetima, pri čemu treba voditi računa o zaštiti okoliša a osobito o krajobraznim i estetskim vrijednostima. Upravljanje grobljem treba obavljati na način kojim se iskazuje poštovanje prema umrlim osobama koje u njemu počivaju, a o uređenju i održavanju dodijeljenih grobnih mjesta dužni su brinuti se korisnici.

Također je Zakonom o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 68/18, 110/18 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 32/20) propisano da je održavanje groblja i krematorija unutar groblja komunalna djelatnost kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture. Pod održavanjem groblja i krematorija unutar groblja podrazumijeva se održavanje prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja i ukopa pokojnika te uređivanje putova, zelenih i drugih površina unutar groblja. Pod uslugama ukopa i kremiranja pokojnika u krematoriju unutar groblja podrazumijevaju se ispraćaj, kremiranje i ukop unutar groblja u skladu s posebnim propisima.

Sada su sva pitanja vezana uz postupak dodjele grobnih mjesta, održavanje groblja, vremenskim razmacima ukopa u popunjena grobna mjesta te o načinu ukopa nepoznatih osoba uređena Odlukom o grobljima (Službeni glasnik Grada Zagreba 24/17, 24/19 i 3/22). Praksa u primjeni Odluke ukazala je na potrebu detaljnijeg uređenja određenih odnosa vezanih uz postupak dodjele grobnih mjesta, njihova održavanja od strane korisnika, postupanja sa zaštićenim kulturnih dobrima uz istovremeno očuvanje pijeteta pokojnika i zaštitu kulturnih i ambijentalnih vrijednosti groblja na području Grada Zagreba kao i preciznije propisivanje provođenja nadzora nad provedbom odluke.

Groblja na području Grada Zagreba su Mirogoj, Miroševac, Gaj urni, Brezovica, Jakuševac, Klara, Kupinečki Kraljevec, Lučko, Odra, Čučerje, Granešina, Gornje Vrapče, Stenjevec, Starokatoličko groblje, Bolničko groblje, Gračani, Šestine, Markuševac, Remete, Resnik, Markovo polje, Staro groblje Sesvete, Cerje, Glavnica Donja, Kašina, Moravče, Vugrovec Donji i Planina Donja. Na grobljima Starokatoličko groblje, Bolničko groblje i Staro groblje Sesvete ukopi se ne obavljaju. Navedenim grobljima upravlja Zagrebački holding d.o.o., Podružnica Gradska groblja (u daljnjem tekstu: Gradska groblja). Pod upravljanjem grobljem podrazumijeva se dodjela grobnih mjesta na korištenje, uređenje, održavanje i rekonstrukcija groblja što je sukladno članku 10. Zakona o grobljima prema kojem grobljem upravlja pravna osoba ili drugi subjekt osnovan prema uvjetima i na način propisan posebnim propisom. Mirogoj je središnje groblje Grada Zagreba izgradnja kojega je započela šezdesetih godina 19. stoljeća prema zamisli Hermana Bollea i smatra se jednim od najljepših u Europi. Na Mirogoju nalazi se veći broj spomenika s posebnom umjetničkom vrijednosti, a posebno se kao zaštićena kulturna dobra ističu se mrtvačnica, arkade i Crkva, Krista Kralja. Budući da se na groblje Mirogoj primjenjuju mjere zaštite očuvanja kulturnog dobra ovim prijedlogom odluke bilo je potrebno posebno urediti pitanja zaštite i očuvanja grobnih mjesta koja imaju kulturnu i ambijentalnu vrijednost.

U odnosu na grobove koji su zaštićeni spomenici kulture te grobna mjesta u kojima su sahranjene znamenite osobe člankom 11. Zakona o grobljima propisano je da groblja koja su po svojim parkovnim obilježjima i značajkama

proglašena spomenicima parkove arhitekture treba održavati i obnavljati sukladno posebnim propisima. Grobovi koji su proglašeni spomenicima kulture ne mogu se smatrati napuštenim već ih treba održavati i obnavljati sukladno propisima o zaštiti spomenika kulture.

Grobovi u kojima su pokopani posmrtni ostaci značajnih povijesnih osoba, ne mogu se smatrati napuštenim, već je o njima dužno brinuti se mjerodavno tijelo jedinice lokalne samouprave. O značenju osobe mišljenje daju Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Hrvatski institut za povijest. Natpisi na grobovima i grobnicama ne smiju vrijedati ničije nacionalne, vjerske ili moralne osjećaje, niti na bilo koji način povrijediti uspomenu na pokojnika. Stoga je i prema odredbama Zakona o grobljima bilo potrebno propisati način provedbe zaštite kulturne i ambijentalne vrijednosti grobnih mjesta. Dosadašnji način uređenja napuštenih grobnih mjesta uz zadržavanje spomenički ili ambijentalno vrijednog nadgrobnog uređaja prilikom kojeg se moraju premjestiti posmrtni ostaci pokojnika rezultirao je gubljenjem dijela izvornih obilježja spomenički vrijednih nadgrobničkih uređaja – izvornih natpisa, opreme i grobnih znakova te čestim kasnijim inzistiranjem novih korisnika za zamjenom postojećeg novim tipiziranim nadgrobničkim uređajima koji ne pridonose očuvanju ambijenta zaštićene povijesne cjeline groblja Mirogoj. Groblje Mirogoj s oko 60.000 grobnih mjesta jedinstvena je spomenička cjelina koja položajem i urbanističkim konceptom, kao i prepoznatljivom arhitekturom, dominira u vizurama grada te predstavlja izuzetno vrijedan prostorno-pejzažni i urbanističko-arhitektonski fenomen Zagreba, čime nedvojbeno ima svojstvo kulturnog dobra. Iako je Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode 2021. rješenjem o mjerama zaštite detaljnije propisao vrijednosti koje je nužno očuvati na području kulturnog dobra, kao i do tada zakonskim propisima nedovoljno definirane procedure zaštite, kako grobova znamenitih osoba, tako i pojedinačno vrijednih grobova i građevina te ostalih vrijednosti, posebice hortikulturnih, bitnih za očuvanje cjeline Mirogoja kao kulturnog dobra, u praksi se u protekle dvije godine pokazalo kako same mjere nisu dovoljne.

Europa Nostra uvrstila je groblje Mirogoj 2021. na popis sedam najugroženijih europskih lokaliteta kulturne baštine. Projektom s podrškom Europa Nostra kojim je, između ostalog, obuhvaćena analiza najstarijih prvih polja pet vjeroispovijesti zastupljenih na Mirogoju – katoličke, pravoslavne, evangeličke, židovske i muslimanske, s ciljem daljnje valorizacije i zaštite, utvrđeno je kako je izvornih grobnih mjesta iz doba nastanka polja u prosjeku očuvano tek 5%; u prvoj polovini 20. stoljeća izmijenjeno ih je 15%, dok iz druge polovine 20. stoljeća do 1991. g. datira 56% i nakon 1991. do danas 24% ukupno izgrađenih nadgrobničkih uređaja. Valorizacijom je utvrđeno kako je na ovim poljima očuvano tek 3% grobnih mjesta koja imaju visoku spomeničku vrijednost i 35% grobnih mjesta koja imaju ambijentalnu spomeničku vrijednost, odnosno čak 62% grobnih mjesta danas su izmijenjena, bez spomeničke vrijednosti, čime su i sama polja u velikoj mjeri izgubila svoje povijesne ambijentalne stilske karakteristike koje u bitnom određuju obilježje prostora i spomeničku vrijednost Mirogoja.

Za izvođenje radova uređenja grobnih mjesta na Mirogoju, Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, godišnje u prosjeku zaprimi oko 400 do 500 zahtjeva za prethodno odobrenje, sukladno posebnom zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. U dvije godine od donošenja mjera zaštite zaprimljeno je 752 zahtjeva za uređenje grobnog mjesta, od čega je odobreno njih 93%. Prilikom vršenja konzervatorskog nadzora izvođenja radova u protekle dvije godine utvrđeno je kako je završeno 92% odobrenih radova, ali se radovi u velikom postotku ne izvode u skladu s odobrenom dokumentacijom. Nakon što je utvrđeno kako je u 2022. izvedeno tek 65% radova u skladu s izdanim suglasnima te se kod izvođenja radova najčešće ne poštuje obaveza označavanja podataka o pokojnicima na nadgrobnom spomeniku, od ožujka 2023. uz zahtjev za uređenje grobnog mjesta potrebno je priložiti i nacrt gravure, što je u 2023. rezultiralo porastom broja uredno izvedenih radova na 73%. Korisnicima i izvođačima poslani su dopisi radi ispravljanja nepravilnosti te od poslanih 235 dopisa naknadno su ispravljeni nedostaci na 34% grobnih mjesta odnosno još uvijek nisu ispravljeni nedostaci na 154 novouređena grobna mjesta, što ukupno iznosi 66%. Problem je posebno uočljiv kod izgradnje grobnica koje korisnici često namjerno ostavljaju nezavršenim ponekad i više od 10 godina, narušavajući tako vizure na grobno polje, čime je degradirana ambijentalna vrijednost kulturnog dobra, a posljednja počivališta ovdje ukopanih pokojnika ostaju godinama neobilježena. U komunikaciji s korisnicima i izvođačima radova najčešće opravdanje za ovakva postupanja bio je prigovor na nedovoljnu informiranost i nejasnu zakonsku regulativu kojom su propisana prava i obaveze korisnika i izvođača radova u sada važećoj Odluci o grobljima, kao i svijest o neizvršavanju prekršajno pravnih sankcija s obzirom na to da u važećoj odluci nije propisan nadzor.

Radi očuvanja kulturno-povijesnih vrijednosti groblja Mirogoj čiji je značaj prepoznat u europskim i svjetskim razmjerima, ne samo kao člana Udruženja značajnih groblja u Europi na čiju je ugroženost i potrebu očuvanja upozorila i Europa Nostra, kao i radi reguliranja primarne namjene svih groblja u Gradu Zagrebu kao mjesta memorije na pokojnike predlaže se detaljnije reguliranje ove materije.

Prijedlogom odluke se nadalje propisuje da Gradska groblja uređuju i održavaju vojne dijelove groblja, zajedničke grobnice, grobnice masovnih katastrofa, spomen grobnice, spomen parkove, spomenike i sakralna obilježja, a sredstva se osiguravaju u proračunu Grada Zagreba

S obzirom na to da je Grad Zagreb u obvezi osigurati grobno mjesto predlaže se da se grobno mjesto s betoniranim okvirom sa razinom tla na groblju Markovo polje odnosno kazeta za urne na grobljima daje na korištenje neposrednom dodjelom na temelju zahtjeva ako je pokojnik u trenutku smrti imao prebivalište na području Grada Zagreba ili je više od polovice životnog vijeka imao prebivalište na području Grada Zagreba. Upravo radi potrebe podizanja kvalitete predlaže se da se korisnicima na groblju Markovo polje osiguravaju djelomično uređena grobna mjesta jer se pokazalo da korisnici grobnih mjesta urede dodijeljeno grobno mjesto tek u roku od 3 godina od dodjele grobnog mjesta. Podizanje standarda pri dodjeli grobnih mjesta na groblju Markovo polje neće biti od utjecaja na visinu naknade za dodjelu grobno mjesta jer će Grad Zagreb subvencionirati navedena grobna mjesta. Visinu naknade za dodjelu grobnog mjesta na korištenje i visinu godišnje grobne naknade određuju Gradska groblja uz prethodnu suglasnost gradonačelnika.

U odnosu na dodjelu grobnog mjesta novina je da se korisnicima grobnih mjesta koji su izgubili pravo korištenja grobnog mjesta jer nisu plaćali grobnu naknadu deset godina, može na njihov zahtjev ponovo dodijeliti isto grobno mjesto ako plate zaostalu naknadu i uz uvjet da korisnik ne može ustupiti ili bilo kojim drugim pravnim poslom prenijeti na korištenje drugoj osobi ili dati pravo ukopa u grobno mjesto prije proteka roka od 10 godina od dana stjecanja prava korištenja ili proteka roka od 15 godina od dana posljednjeg ukopa u grob, odnosno 30 godina od ukopa u grobnicu. Naime, prema članku 14. Zakona o grobljima grobno mjesto za koje grobna naknada nije plaćena deset godina, smatra se napuštenim i može se ponovo dodijeliti na korištenje, ali tek nakon proteka petnaest godina od posljednjeg ukopa u grob, odnosno nakon proteka trideset godina od ukopa u grobnicu. Kako bi se izišlo u susret ranijim korisnicima grobnih mjesta ovime se omogućava povrat ranije korištenog grobnog mjesta pod propisanim uvjetima.

Kako bi se osigurala provedba svih potrebnih radova na grobljima u skladu s propisima odnosno suglasnostima Uprave groblja i gradskog upravnog tijela nadležnog za zaštitu spomenika kulture i prirode kao i poštovanje prema umrlima, Prijedlogom odluke o grobljima predlaže se sankcioniranje kršenja odredaba ove odluke te se propisuje da će nadzor provoditi komunalni redari.

Prijedlogom odluke cjelovito su uređena pitanja dodjele, korištenja grobnih mjesta, održavanje kao i ostale obveze kojih su se dužni pridržavati korisnici, izvođači radova i posjetitelji posljednjih počivališta na grobljima u Gradu Zagrebu.

U skladu s odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13 i 85/15) o Nacrtu prijedloga Odluke o grobljima provodilo se internetsko savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u razdoblju od 19. srpnja – 18. kolovoza 2024.

III. SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ODLUKE

Za provođenje Odluke o grobljima osigurana su sredstva u Proračunu Grada Zagreba za 2024. i projekcijama za 2025. i 2026.

IV. OBRAZLOŽENJE ODREĐABA PRIJEDLOGA ODLUKE

Člankom 1. propisuju se da se ovom odlukom određuju mjerila i način dodjeljivanja i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, uvjeti i mjerila za plaćanje naknade za dodjelu grobnog mjesta na korištenje i godišnje grobne naknade, vremenski razmaci ukopa u popunjena grobna mjesta i način ukopa nepoznatih osoba, održavanje groblja i uklanjanje otpada s groblja te uvjeti upravljanja grobljem.

Člankom 2. propisuju se groblja na području Grada Zagreba, a da se na grobljima Starokatoličko groblje, Bolničko groblje i Staro groblje Sesvete ukopi ne obavljaju.

Člankom 3. propisuje se da grobljima na području Grada Zagreba, upravljaju Gradska groblja.

Člankom 4. propisuju se da se u smislu ove odluke grobnim se mjestom smatra grob, grobnica, kazeta za urne, kolumbarijska niša, kapelica, mauzolej i stanica. Pod opremom i uređajem grobnog mjesta smatra se nadgrobna ploča, nadgrobni spomenik, znaci, ograda i slično. Oprema grobnog mjesta smatra se nekretninom.

Člankom 5. propisuju se da Gradska groblja dodjeljuju grobno mjesto na korištenje osobi (u daljnjem tekstu: korisnik) na neodređeno vrijeme te o tome donosi rješenje, da se protiv rješenja iz može se izjaviti žalba gradskom upravnom tijelu nadležnom za komunalne poslove, te da se za dodjelu grobnog mjesta na korištenje plaća naknada i godišnja grobna naknada Gradskim grobljima.

Člankom 6. propisuje se da Gradska groblja dodjeljuju grobna mjesta na temelju neposrednoga zahtjeva ili javnoga natječaja.

Člankom 7. propisuje se da Gradska groblja osiguravaju ukop u zemljani grob s betoniranim okvirom u razini tla na groblju Markovo polje odnosno u kazetu za urne na gradskim grobljima ako je pokojnik u trenutku smrti ili je više od polovice životnog vijeka imao prijavljeno prebivalište na području Grada Zagreba. Za ukop maloljetne osobe grobno mjesto se osigurava osobi koja ugovara ukop za maloljetnu osobu i ima prijavljeno prebivalište na području Grada Zagreba. Gradska groblja grobna mjesta daju na korištenje neposrednom dodjelom na temelju zahtjeva.

Člankom 8. propisuje se da pravo ukopa u grobno mjesto ima korisnik i članovi njegove obitelji, ako korisnik ne odredi drugačije. Članom obitelji korisnika koji ima pravo ukopa smatra se njegov bračni ili izvanbračni drug, potomci i posvojena djeca i njihovi bračni ili izvanbračni drugovi te njegovi roditelji. Korisnik može dati pravo ukopa i drugim osobama, a može povući pravo ukopa ako još nije izvršen ukop ili ako je nakon izvršenog ukopa pokojnik premješten u drugo grobno mjesto. Korisnik je dužan obavijestiti osobu kojoj je dao pravo ukopa o povlačenju prava ukopa. Pravo ukopa i povlačenje prava ukopa daje se u pisanom obliku. Prestanak prava ukopa može se upisati u grobni očevidnik na temelju izjave korisnika o povlačenju prava ukopa, na temelju sporazuma, odluke suda ili pisane izjave osobe koja je stekla pravo ukopa. Ako pravo korištenja ima više korisnika, za stjecanje i prestanak prava ukopa potrebna je suglasnost svih sukorisnika.

Člankom 9. propisuje se da nakon smrti korisnika grobnog mjesta, korištenje grobnog mjesta stječu njegovi nasljednici. Korisnik može korištenje grobnog mjesta ustupiti bez naknade na temelju ugovora na kojem je ovjeren potpis korisnika. Korisnik korištenje grobnog mjesta može ustupiti članu obitelji ili osobi koja je već upisana kao sukorisnik tog grobnog mjesta ili osobi koja nema i nije imala pravo korištenja grobnog mjesta na jednom od groblja iz članka 2. ove odluke, ili ga ima, ali je grobno mjesto popunjeno. Ako pravo korištenja grobnog mjesta ima više sukorisnika, za ustupanje prava korištenja potrebna je suglasnost svih sukorisnika. Ugovor o ustupanju korištenja grobnog mjesta mora se dostaviti Gradskim grobljima radi upisa novog korisnika u grobni očevidnik.

Člankom 10. propisuje se da se nakon smrti korisnika grobnog mjesta, do upisa novog korisnika u grobni očevidnik, u grobno mjesto mogu ukapati osobe koje su u trenutku smrti korisnika bile članovi njegove obitelji i osobe koje bi se smatrale članovima obitelji korisnika da je on živ, osim onih koje je korisnik za života isključio. Članovi obitelji mogu u nastanku smrtnog slučaja dati pravo ukopa u grobno mjesto i drugim osobama. Za stjecanje prava ukopa potrebna je suglasnost svih članova obitelji umrloga korisnika. Ako su članovi obitelji pokojnog korisnika nepoznati ili nedostupni može se uz suglasnost svih živućih korisnika grobnog mjesta ugovoriti privremeni ukop urne. Na zahtjev člana obitelji pokojnog korisnika koji nije dao suglasnost za ukop urne, o trošku osobe koja je ugovorila ukop, urna pokojnika će se izvaditi iz grobnog mjesta. Zahtjev mora biti podnesen u roku od 1 godine od dana saznanja za ukop pokojnika, odnosno u roku od 10 godina od dana ukopa pokojnika. Nakon isteka navedenih rokova, ukop urne pokojnika smatra se trajnim

Člankom 11. propisuje se da se ispraćaj, ukop i kremiranje pokojnika ugovara se s članom obitelji pokojnika odnosno s trećom osobom koja organizira i podmiruje troškove ukopa. Ispraćaj, ukop i kremiranje pokojnika obavljaju Gradska groblja. Urna koja se ne ukapa na grobljima predaje se članu obitelji pokojnika odnosno trećoj osobi koja organizira i podmiruje troškove ukopa, a ako se ne preuzme u roku 1 godine, urna će se ukapati na jednom od groblja trošak člana obitelji pokojnika odnosno treće osobe koja organizira i podmiruje troškove ukopa.

Člankom 12. propisuje se da osoba koja smatra da je korisnik groba, a nije upisana u grobni očevidnik, može zatražiti upis na temelju valjane pravne isprave.

Člankom 13. propisuje se da Gradska groblja mogu dodijeliti grobno mjesto osobi na korištenje na neodređeno vrijeme za ukop osobe koja je značajna za Grad Zagreb i Republiku Hrvatsku. Dodjelu grobnog mjesta predlaže gradonačelnik Grada Zagreba na inicijativu Povjerenstva za dodjelu grobnog mjesta za ukop značajne osobe. Nadalje

se propisuje broj članova Povjerenstva i njegove zadaće. Naknada za dodjelu ovih grobnog mjesta na korištenje plaća se iz proračuna Grada Zagreba.

Člankom 14. propisuje se da se grobna mjesta u kojima su pokopani posmrtni ostaci značajnih povijesnih osoba, ne mogu smatrati napuštenima, već o njima brine Grad Zagreb. Prilikom utvrđivanja uvjeta za napušteno grobno mjesto, Gradska groblja dužna su zatražiti mišljenje o značenju povijesne osobe daje Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Hrvatski institut za povijest.

Člankom 15. propisuje se da na dijelovima groblja s obilježjima pojedinih vjerskih zajednica mogu se vršiti svi ukopi, bez obzira na vjeroispovijest, uz uvjet da se prilikom nadgrobnog uređenja sačuvaju vjerska obilježja, grobni znaci i natpisi kao i orijentacija i položaj grobnih mjesta prema specifičnosti polja, uz poštivanje vjerskih običaja ranije ukopane osobe i prema tradiciji pojedinog polja.

Člankom 16. propisuje se da grobna mjesta zaštićena kao pojedinačna kulturna dobra te grobna mjesta visoke spomeničke i ambijentalne vrijednosti koja doprinose značaju cjeline kulturnog dobra ne mogu se smatrati napuštenim, već o njima brine Grad Zagreb, te pod kojim se uvjetima može dobiti ovakav grob na korištenje, a sve u cilju zaštite spomeničkih vrijednosti na grobljima.

Člankom 17. propisuje se da Gradska groblja uređuju i održavaju vojne dijelove groblja, zajedničke grobnice, grobnice masovnih katastrofa, spomen grobnice, spomen parkove, spomenike i sakralna obilježja, a sredstva se osiguravaju u proračunu Grada Zagreba, što je sukladno Zakonu o grobljima.

Člankom 18. propisuje se da u slučaju potrebe provedbe utvrđenih mjera zaštite i očuvanja nepokretnog kulturnog dobra kada se utvrdi da se radi o dotrajalosti ili većim oštećenjima kojima je izravno ugrožena stabilnost građevine ili njezina dijela te one neposredno prijete sigurnosti, zdravlju ljudi i drugim zgradama ili stabilnosti tla na okolnom području, a ta se okolnost ne može na drugi način otkloniti, Gradska groblja mogu uz suglasnost gradskog upravnog tijela nadležnog za zaštitu spomenika kulture i prirode izvršiti iskopavanje i privremeni prijenos umrle osobe iz grobnog mjesta u grobnicu Gradskih groblja.

Člankom 19. propisuje se da se ukopi u grob obavljaju se u tri ukopne dubine. Posmrtni ostaci ukopanih mogu se spustiti u produbljenje groba nakon proteka 15 godina od posljednjeg ukopa. Gradska groblja određuju broj ukopnih mjesta u grobnici ovisno o neto dimenziji grobnice.

Prelaganje posmrtnih ostataka u grobnici za novi ukop može se obaviti nakon proteka 30 godina od ukopa u grobnicu pod uvjetom da su se ostvarili uvjeti za sabiranje i zbrinjavanje posmrtnih ostataka.

Člankom 20. propisuje se da se u kazetu za urne i kolumbarijsku nišu može se položiti onoliko urni koliko ima ukopnih mjesta za urne. Urne se mogu položiti i u druga grobna mjesta bez obzira na vrijeme proteklo od ukopa. U kulturnom dobru Kompleks arkada s crkvom Krista Kralja mogu se polagati urne ako postoji mogućnost označavanja imena pokojnika (ime i prezime, godina rođenja i godina smrti).

Člankom 21. propisuje se da se nepoznate osobe kremiraju, a urne s njihovim posmrtnim ostacima polažu se u grobno mjesto izgrađeno za tu namjenu. Gradska groblja dužna su na groblju odrediti grobno mjesto u kojem će sahranjivati nepoznate osobe, urediti i održavati na način kojim se iskazuje poštovanje prema umrlima.

Člankom 22. propisuje se da Gradska groblja mogu odobriti privremen ukop u grobnicu Gradskih groblja ili u grobnicu korisnika koji je za to dao suglasnost. Gradska groblja mogu odobriti ukop u grobnice u trajanju do jedne godine, kad umrla osoba nema osigurano mjesto za ukop ili se ukop obavlja na groblju izvan područja Grada Zagreba. Privremeno ukopanu umrlu osobu u grobnicu Gradskih groblja, Gradska groblja ukopat će na groblje Markovo polje na trošak osobe koja je zatražila privremen ukop. Gradska groblja mogu odobriti ukop u grobnicu u trajanju do jedne godine i kad je radi izgradnje grobnice na grobnom mjestu potrebno premjestiti posmrtnu ostatke umrle osobe, ako je proteklo 15 godina od posljednjeg ukopa u grob. Nakon isteka roka, Gradska groblja, vratit će posmrtnu ostatke umrle osobe u grobno mjesto iz kojega je premješten na trošak korisnika grobnog mjesta.

Člankom 23. propisuje se postupak prijenosa pokojnika kada je to potrebno.

Člankom 24. propisuje se da visinu naknade za dodjelu grobnog mjesta na korištenje i visinu godišnje grobne naknade određuju Gradska groblja uz prethodnu suglasnost gradonačelnika.

Člankom 25. propisuje se da se visina naknade za dodjelu grobnog mjesta na korištenje i visina godišnje grobne naknade utvrđuju prema vrsti grobnog mjesta, opremljenosti komunalnom infrastrukturom, lokaciji odnosno zoni grobnog mjesta na groblju koju posebnim aktom određuju Gradska groblja, veličini grobnog mjesta i lokaciji groblja.

Člankom 26. propisuje se da se naknada za dodjelu grobnog mjesta na korištenje plaća se prilikom dodjele grobnog mjesta na korištenje. Godišnja grobna naknada plaća se u pravilu jednom godišnje za održavanje groblja putem uplatnica.

Člankom 27. propisuje se da se grobno mjesto za koje godišnja grobna naknada nije plaćena 10 godina smatra se napuštenim što je sukladno članku 14. Zakona o grobljima.

Gradska groblja mogu dodijeliti napušteno grobno mjesto na korištenje nakon proteka 15 godina od posljednjeg ukopa u grob, odnosno nakon proteka 30 godina od ukopa u grobnicu.

Gradska groblja mogu dodijeliti napušteno grobno mjesto na korištenje i prije isteka navedenih rokova, bez uređenja i premještanja posmrtnih ostataka, prijašnjem korisniku ili članu obitelji umrloga korisnika koji ima prijavljeno prebivalište na području Grada Zagreba i nema grobno mjesto ako prethodno uplati naknadu za dodjelu grobnog mjesta na korištenje.

Člancima 28. i 29. propisuje se obveza održavanje groblja odnosno da mrtvačnica i druge zgrade moraju biti uredne.

Člankom 30. propisuje se da Gradska groblja određuju raspored ispraćaja i ukopa i organiziraju dežurnu mrtvačnicu na područje Grada Zagreba od 0:00 do 24:00 sata.

Člankom 31. propisuje se koje su obveze korisnika grobnog mjesta odnosno da je korisnik dužan grobno mjesto održavati urednim, ispisati imena pokojnika i drugo.

Člankom 32. propisuje se da ako se prilikom ukopa mora pomaknuti oprema ili uređaj na grobnom mjestu u koje se ukopa, sve troškove u vezi s uspostavom prijašnjeg stanja dužna je snositi osoba na čiji se zahtjev obavlja ukop.

Člankom 33. propisuje se da Gradska groblja ne odgovaraju za štetu nastalu na grobnom mjestu koju počinu treće ili nepoznate osobe.

Člankom 34. propisuje se da su Gradska groblja dužna na prikladnom mjestu postaviti koševе, kante ili kontejnere za odlaganje otpada.

Člankom 35. propisuje se da su se građani dužni pridržavati pravila o ponašanju na groblju koja propisuju Gradska groblja koja su na svojoj mrežnoj stranici i na ulazima na svako groblje na području Grada Zagreba objaviti odluku o pravilima ponašanja na groblju.

Člancima 36. i 37. propisuje se da su Gradska groblja dužna upravljati grobljem pažnjom dobroga gospodara i na način kojim se iskazuje poštovanje prema umrlima, te da su dužna voditi očevidnik sastavni dio kojega je položajni plan grobnih mjesta te registar umrlih osoba.

Člankom 38. propisuje se da su Gradska groblja dužna pratiti gradnju grobova prema položajnom planu grobnih mjesta i grobnica u skladu s tehničkim i sanitarnim uvjetima, zaštititi okoliša, krajobraznim i ambijentalnim vrijednostima, objavljivati položajni plan grobnih mjesta i evidenciju ukopanih osoba na svojoj mrežnoj stranici.

Člancima 39. i 40. propisuje se da je za izvođenje svih radova na grobnom mjestu (postava klupe, gravura, postava grobne galanterije, postava nadgrobnih elemenata, građevinski i klesarski radovi) potrebna suglasnost Gradskih groblja i što je potrebno priložiti zahtjevu za izdavanje suglasnosti.

Člankom 41. propisuje se da se za zahvate na groblju Mirogoj primjenjuju mjere zaštite koje utvrđuje gradsko upravno tijelo nadležno za zaštitu spomenika kulture i prirode. U neposrednoj blizini nepokretnih

pojedinačnih zaštićenih kulturnih dobara upisanih u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske zabranjeni su svi građevinski i drugi radovi, formiranje novih te proširenje već postojećih grobnih polja i grobnih mjesta te da su restauratorski i konzervatorski radovi dopušteni samo prema posebnim propisima o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Člankom 42. propisuje se koje su obveze izvođača radova na grobljima kao i da će Gradska groblja zabraniti izvođenje radova započetih bez prethodne prijave.

Člankom 43. propisuje se postupanje Gradskih groblja ako se radovi na groblju obavljaju bez suglasnosti odnosno protivno suglasnosti. Gradska groblja zatražit će od naručitelja radova i izvođača da radove izvedu u skladu s izdanom suglasnosti. Gradska groblja će zabraniti daljnje radove i obustaviti ukope u grobno mjesto ako naručitelj radova i izvođač ne postupe na način kako je traženo u suglasnosti.

Člankom 44. propisuje se da su Gradska groblja dužna pravodobno poduzimati odgovarajuće mjere kako bi se osigurala grobna mjesta, a ako nema prostora na groblju, predlažu Gradu Zagrebu rekonstrukciju, proširenje postojećega ili gradnju novoga groblja.

Člankom 45. propisuje se da je na grobljima zabranjeno onečišćenje i oštećivanje grobnih mjesta te opreme i uređaja grobnog mjesta drugih prostora na groblju, onečišćenje i oštećivanje puteva, zelenih i drugih površina te prostora unutar groblja, zaustavljanje, ostavljanje i vožnja motornim vozilima (osim vozila s dozvolom), dovoditi pse i druge životinje te svako drugo neprimjerno postupanje.

Člankom 46. propisuje se da nadzor nad provedbom ove odluke provode komunalni redari te da su Gradska groblja dužna podnositi gradskome upravnom tijelu nadležnom za komunalno redarstvo izvješće o postupanjima koja su suprotna odredbama ove odluke.

Člankom 47. i 48. propisuju se novčane kazne za postupanja suprotna odredbama ove odluke.

Člankom 49. propisuju se da danom stupanja na snagu ove odluke prestaje važiti Odluka o grobljima (Službeni glasnik Grada Zagreba 24/17, 24/19 i 3/22).

Člankom 50. propisuje se dan stupanja na snagu ove odluke sukladno članku 119. stavka 2. Poslovnika Gradske skupštine Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 15/23) kojim je propisano da odluke i drugi opći akti stupaju na snagu najranije osmoga dana od dana objave u Službenom glasniku.